

ρεύμα, γονδουνοκαλύβα, γονδουνοκάλυβο, γονδουνοκέλλι, γονδουνοκόμασο, γονδουνόλοτζιος, γονδουνόμαντρα, γονδουνομάντρι, γονδουνόσπιτο, γονδουνόσταβλος, γονδουνοσταλεύμα, γονδουνόστοπος, κονμάσι, λότζιος, ντορμπαρεύμα, χοιροκαλύβα, χοιροκάλυβο, χοιροκέλλι, χοιρομάντρι, χοιροστάσι.

‘Η λ. ύπὸ τὸν τύπ. Γ’ροννοβουσόδες καὶ ὡς τοπων. Μακεδ. (Χαλκιδ.)

γονδουνοβοσκάκι τό, ἐνιαχ. γονδ’νοβοσκάκι Πελοπν. (Παππούλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ βοσκάκι.

Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαιόλαιμος (*Saxicola ruberta*) τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (*Turdidae*) ἔνθ’ ἀν. Συνών. γονδούνια 4, γονδούνακάκι, γονδουνακάκος, γονδούνακος, γονδουνάκος, γονδουνοβοσκός 2, μπακαθίκι.

γονδουνοβοσκός ὁ, Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)—Λεξ. Βάιγ. Ηερίδ. Βιζ. Μπριγκ. Βλαστ. 285 Πρω. Δημητρ. γονδ’νοβοσκός Πελοπν. (Βαμβακ. Γαργαλ. Μανιάκ. Παππούλ. Πυλ. Στεμνίτσ. Τριφυλ. κ.ἄ.) γ’ροννοβοσκός Κέρκ. (Άργυρᾶδ. Καρουσ. Κασσιόπ. Νύμφ. κ.ἄ.) γ’ροννοβουσόκος Μακεδ. (Καταφύγ.) Θηλ. γονδ’νοβοσκοῦ Θράκ. (Σκεπαστ.) γ’ροννοβοσκοῦ Πελοπν. (Ξεχώρ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ βοσκός. ‘Ο τύπ. γονδούνοβοσκός καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ χοιροβοσκός ἔνθ’ ἀν. : Σὺ δὲν κάνεις γιὰ γράμματα! Θὰ σὲ κάνω γονδ’νοβοσκό Πελοπν. (Γαργαλ.) Σόι ποὺ τὸ ζήλεψε, δλοι γονδουνοβοσκοὶ εἶναι ἀπὸ τὰ πεθερικά του Πελοπν. (Μάν.) Δημές, τῇ γονδ’νοβοσκοῦ τὸ π’δὶ νὰ πάρῃ μέρα τὴ βασ’λοπούλα (ἐκ παραμυθ.) Θράκ. (Σκεπαστ.) Εἶμαι βασίλισσα τσαὶ δὲ γέννησα τέτευα δὰ παιδὶ τσ’ αὐτὴ ἡ γ’ροννοβοσκοῦ νὰ γεννήσῃ τέτευα δύμορφοκαμαρένη ποπλίτσα! (ἐκ παραμυθ.) Πελοπν. (Ξεχώρ.) | “Ἄσμ.

Κ’ ἐβγῆκε ὁ νιὸς γ’ροννοβοσκός κ’ ἡ κόρη ποπλίτσα Κέρκ. (Νύμφ.)

Μάννα μου, γὼ τὸ βασιλιὰ γονδ’νοβοσκό τὸν κάρω Πελοπν. (Στεμνίτσ.)

Κι ὁ βασιλιὰς δὲ πεθερὸς γονδ’νοβοσκός ἐγίνη Πελοπν. (Μανιάκ.) ‘Η σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών. γονδούναράς, γονδούναράρης 1, γονδούναρας 1, γονδούνιάρης 1, γονδούνινολόγος, γονδούνοτσοπάνης, ντορμπάρης, χοιροβοσκός. 2) Τὸ ἐνδημικὸν ἐντομοφάγον καὶ σκωληκοφάγον πτηνὸν Λειμώνιος ὁ φαιόλαιμος (*Saxicola ruberta*), τῆς οἰκογ. τῶν Κοσσυφιδῶν (*Turdidae*) Πελοπν. (Παππούλ.) Συνών. εἰς λ. γονδούνοβοσκάκι.

γονδουνογάβαθο τό, ἐνιαχ. γονδουνογάβαθο Χίος γονδουνογάβαθο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ γαβάθι.

Σκεῦος ξύλινον ἐντὸς τοῦ δόποιου τίθεται ἡ τροφὴ τοῦ χοίρου ἔνθ’ ἀν. : Γονδουνογάβαθο ἀπὸ βοντζιὰ τῶν πλατάνων (βοντζιὰ=κόμβοι κορμοῦ δένδρων) Χίος. Βάλε τὰ πίτουρα ’ς τὸ γονδουνογάβαθο Κίτ. Μάν. Συνών. γονδούνοπάνα, γονδούνοκόπανο, γονδούνοκόπιτο, κορδίτος, λαράκι.

γονδουνόγλινα ἡ, Χίος γονδ’νόγλινα Στερελλ. (Αἰτωλ. Παρνασσ.)—Δ. Λουκοπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 197.

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ γλίνα.

Τὸ ἀναλυόμενον διὰ θερμάνσεως ἐντὸς δοχείου χοίρειον λίπος, τὸ χρησιμοποιούμενον εἰς τὴν μαγειρικὴν ἔνθ’ ἀν. : Δὲν τρώτι τὴ γονδ’νόγλινα τοῦ καλουνκαίο’ Αἰτωλ. Ἀλείβοντα γίδια μὲ γονδ’νόγλινα καὶ κεγάφι ἀνακατωμένα (κεγάφι =θειάφι) Δ. Λουκοπ., Ποιμεν. Ρούμελ., 197. Συνών. ἄλειμμα 3β, ἄλοιφή, γλίνα 4, γονδούνιάλειμμα, γονδούνιόλειμμα 1, γονδούναλοιφή, γονδούνιάλαδο, γονδούνιόλιγδα, γονδούνιόλιπα, γονδούνιόξυγγο, λίγδα, λίπα.

γονδουνοδέρματο τό, ἐνιαχ. γονδ’νοδέρματο Πελοπν. (Γορτυν.) γονδ’νοδέρματον Θεσσ. (Τρίκκ.) Μακεδ. (Γήλορ. Γρεβεν.) Στερελλ. (Αρτοτ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ δερμάτι.

Δέρμα χοίρου ἔνθ’ ἀν. : Παροιμ. Τοὺς γονδ’νοδέρματον δὲ γίνεται κρασονδέρματον (ἡ πονηρὰ φύσις δὲν μεταβάλλεται εἰς ἀγαθὴν) Στερελλ. (Αρτοτ.) Συνών. παροιμ. Τοὺς γονδούνινάδες κρασάδες δὲ γίνεται. Συνών. γονδούνινάσκι, γονδούνιοπεριλογή, γονδούνιόπετσα 1, γονδούνιοπέτσι, χοιροδέρματο, χοιροπέτσι.

γονδουνόδοντο τό, ἐνιαχ. γονδ’νόδοντον Στερελλ. (Αράχ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ δόντι.

Τὸ δόντι τοῦ χοίρου ἔνθ’ ἀν. : Τοὺς γονδ’νόδοντον τοῦ κριμᾶν γιὰ χαϊμαλί ’ς τὰ ζῆντα Στερελλ. (Αράχ.) Βάζουν μαζὶ μὲ τοὺς γονδ’νόδοντον καὶ μαλλὶ ἀπὸν ἀσβότ καὶ τοὺς κριμοῦν μπρόδες ’ς τοὺς γλέφαρους τοῦ μουλαριοῦ Στερελλ. (Αράχ.) Συνών. καπρόδοντο.

γονδουνόζευλα ἡ, ἐνιαχ. γονδ’νόζευλα Στερελλ. (Αίτωλ.)—Δ. Λουκοπ., Γεωργ. Ρούμελ., 17, 386.

Ἐκ τῶν οὐσ. γονδούνι καὶ ζεύλα.

1) Ξελίνη ζεύλα ἡ ὅποια ἀποτελεῖται ἐκ δύο τεμαχίων ξύλου. Τούτων ἡ μὲν μία ἀκρα προσδένεται ἀνωθεν τοῦ τραχήλου τοῦ χοίρου, ἡ δὲ ἀλλη διαπερνᾷ τεμάχιον σανίδος κείμενον κάτωθεν τοῦ λαιμοῦ ἀυτοῦ, σκοπὸν δὲ ἔχει νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἐμπόδιον διὰ τὴν εἴσοδον τοῦ χοίρου εἰς περίφρακτον ἐκ διασταυρουμένων ξύλων χῶρον ἔνθ’ ἀν. 2) Πρόχειρος ζεύλα κατασκευαζομένη ἐκ δύο τεμαχίων ξύλου, ἀντικαθιστῶσα τὴν κατὰ τὴν ἄροσιν θραυσθεῖσαν καὶ ἐξ ἐνδὸς τεμάχιον ξύλου ἀποτελουμένην τοικύτην αὐτόθ.

γονδουνοθέμι τό, ἐνιαχ. ουρουνοθέμι Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γονδούνι καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-θέμι.

Πλῆθος χοίρων ἔνθ’ ἀν. : Είδα ουρουνοθέμι ’ν ποὺ τσ’ ἀκλονθᾶ τσῆ σκόφας εὐτεινῆς! Νάξ. (Απύρανθ.) Συνών. εἰς λ. γονδούνοβόλι.

γονδουνοθρεμμένος ἐπίθ. Ιων. (Κρήν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γονδούνι καὶ τῆς μετοχ. θρεμμένος τοῦ ρ. θρεμμένος.

‘Ο παχύς : Αἴνιγμ.

‘Η γονδούνα μας ἡ γονδουνοθρεμμένη οὐλὸ τὸν κόσμο τρώγει καὶ ποτέ της δὲ χορταίνει (δὲ ἀνεμόδυλος).

